

- De Wegwijzer, maar dan in het Frans
- 1+1=3
- What is research in the visual arts?
- Iedereen competent
- In archieftijdschriften gelezen

De Wegwijzer, maar dan in het Frans

De Wegwijzer voor Bibliotheken & Documentatiecentra. Intussen is hij tot een begrip uitgegroeid, de losbladige publicatie van uitgeverij Politeia in samenwerking met de VBAD. Een opmerkelijk naslagwerk, vooral door zijn poging om het hele beroeps-

veld met al zijn aspecten in kaart te brengen. Welnu, des te opmerkelijker is de poging van juridisch documentalist Eric Vanzieleghem om aan de onderkant van de taalgrens hetzelfde te doen. Hij schrijft namelijk in zijn eentje de *Manuel pratique de Bibliothéconomie* vol. Ook losbladig, ook bij Politeia.

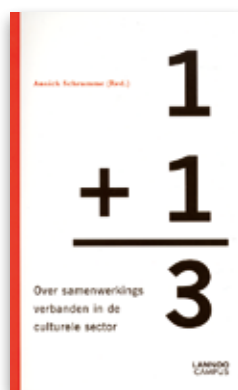
Tien jaar geleden studeerde Vanzieleghem af aan het Institut Supérieur social et des Sciences de l'Information et de la Documentation in Brussel. Zelf beweert hij dat het hele boekwerk gebaseerd is op zijn minutieus bijgehouden notities van destijds, aangevuld met ervaring van het lesgeven. Twee doeleinden streeft hij na. Enerzijds wil hij de basis van de 'bibliotheconomie' samenbrengen en op een moderne en praktische manier verspreiden. Anderzijds wil hij muren slopen: tussen openbare, privé- en academische bibliotheken, tussen professoren en vaklui, tussen de Franstalige en de Vlaamse gemeenschap, tussen België en het buitenland, tussen Europa en de Angelsaksische wereld, tussen bibliothecarissen en uitgevers.

Best ambitieus allemaal, maar voorlopig kunnen we ons alleen vinden in zijn eerste doelstelling: een totaalplaatje van de sector schetsen. Het begint allemaal met de acquisitie, gevolgd door catalografie, indexatie, materiaalbeheer, dienstverlening. Om te eindigen met een uitgebreid hoofdstuk rond bibliografie, wetgeving en nuttige adressen.

Door het feit dat het om een relatief recente losbladige publicatie gaat, valt er nog heel wat in te vullen. Toch heeft ook deze Manuel al heel wat te bieden. Inhoudelijk leunt hij voor een deel aan bij De Wegwijzer van de VBAD, ook al is die misschien ruimer en allesomvattender. Het voordeel van de Manuel is dan weer dat alles heel ordelijk en bijna academisch voorgesteld wordt.

Manuel pratique de Bibliothéconomie / Eric Vanzieleghem. – Politeia, 2008. – Losbladige publicatie.

Denis De Bruyne, Corelio

1+1=3. Over samenwerkingsverbanden in de culturele sector

Dit ogenschijnlijk foutieve sommetje komen we al wel eens vaker tegen als het nut van samenwerking bepleit moet worden. Als twee instellingen elk op eigen kracht een resultaat boeken, dan kan je

ervan uitgaan dat in sommige gevallen het resultaat dat die instellingen behalen als ze hun krachten bundelen, groter zal zijn dan de som van de individuele resultaten. En dat is net de teneur van het boekje *1+1=3. Over samenwerkingsverbanden in de culturele sector*. Samenwerking werkt! Niet altijd, maar toch meestal. Het boekje – waarvan de teksten gebaseerd zijn op toespraken gehouden tijdens het jaarlijkse colloquium van het Prof. Robert Bilsen Fonds voor Cul-

tuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen – biedt geen recept voor succes, geen stap-voor-stap-handleiding of een determinatietabel om exact te kunnen inschatten welke vorm van samenwerking (fusie, overname, incidentele samenwerking of nog een andere vorm) op welk moment het meest geschikt is, maar maakt de lezer in een eerste hoofdstuk en door middel van heel wat *managerial models* attent op de voor- en nadelen van bepaalde samenwerkingsmodellen. Waarom het in het ene geval wel lukt, en dan weer niet. Welke argumenten steek houden en welke niet.

In de daaropvolgende hoofdstukken komen de ervaringsdeskundigen aan het woord. Nikol Wellens beschrijft de recente ontwikkelingen in het Vlaamse podiumlandschap (en verwijst daarbij meermaals naar de ‘veldanalyse’, Brussel, 2007, www.vti.be), Carl Gydé heeft het over het kunstencentrum CAMPO in Gent (een samensmelting van de theaterhuizen Victoria en Nieuwpoorttheater), Luc Delrue over de fusie van het Centrum voor Beeldcultuur en het M HKA (Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen). Manfred Sellink en Geert Souvereijns stellen dan weer het ontstaan van de Vlaamse Kunstcollectie voor (en benadrukken dat de goodwill en de wil tot samenwerking van enkele individuen niet volstaat, maar dat soms ook de nodige structuren moeten worden aangepast om synergieën mogelijk te maken). Bert Schreurs tot slot, doet de genese van Faro, steunpunt voor cultureel erfgoed vzw (de opvolger van Culturele Biografie Vlaanderen vzw en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw) uit de doeken.

De grote boodschap in dit vlot geschreven boekje lijkt wel dat – net zoals de Inuit zowat honderd woorden hebben voor sneeuw en net zoals de Ieren zowat honderd woorden hebben voor regen – het aantal invullingen die cultuuractoren in Vlaanderen aan het woord ‘samenwerking’ kunnen geven, ook niet meteen op een hand te tellen zijn. Dat iedere samenwerking uniek en niet blindweg kopieerbaar is. Dat samenwerking een zaak van mensen is. Dat samenwerking zonder draagvlak, enthousiasme en een duidelijke communicatie tot mislukken gedoemd is. Dat...

De aangehaalde praktijkvoorbeelden lijken voor de gemiddelde archivaris, bibliothecaris of documentalist misschien niet meteen erg bruikbaar (of had u misschien gehoopt te weten te komen hoe u als bibliotheek synergie kon losweken bij het plaatselijke culturele centrum?), maar doorheen de tekst worden er voldoende inspirerende gedachten gelanceerd die ook mensen in de BAD-sector op ideeën kunnen brengen. Misschien stof voor een volgend colloquium...

1+1=3. Over samenwerkingsverbanden in de culturele sector. / Annick Schramme (red.) – Leuven: Lannoo Campus, 2009. – 144 p. – ISBN 978-90-209-8688-4

Bart De Keyser, provinciearchivaris Vlaams-Brabant

What is research in the visual arts? obsession, archive, encounter

Deze essaybundel is ontstaan uit de bijdragen van verschillende sprekers aan de *Clark Conference*, die op 27 en 28 april 2007 werd gehouden in het Sterling and Francine Clark Art Institute in Williamstown, Massachusetts. De auteurs zijn academici en onafhankelijke wetenschappers, afkomstig uit Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Canada en de Verenigde Staten. Ze zijn actief in het vakgebied van de beeldende kunsten en soms zelf kunstenaar.

De redacteurs van de bundel, Michael Ann Holly en Marquard Smith, willen een aantal fundamentele vragen stellen – en misschien de aanzet tot een antwoord vinden – over wat onderzoek in de discipline van de beeldende kunsten nu eigenlijk *is*. De focus ligt op de onderzoekspraktijk. Men ziet het daarbij ruimer dan alleen de ‘klassieke’ kunstgeschiedenis: ook de bestudering van visuele cultuur in het algemeen (*visual culture studies*), de werkwijze van de curator en de werkpraktijk van de kunstenaar worden in de vraagstelling betrokken.

De redacteurs van de bundel, Michael Ann Holly en Marquard Smith, willen een aantal fundamentele vragen stellen – en misschien de aanzet tot een antwoord vinden – over wat onderzoek in de discipline van de beeldende kunsten nu eigenlijk *is*. De focus ligt op de onderzoekspraktijk. Men ziet het daarbij ruimer dan alleen de ‘klassieke’ kunstgeschiedenis: ook de bestudering van visuele cultuur in het algemeen (*visual culture studies*), de werkwijze van de curator en de werkpraktijk van de kunstenaar worden in de vraagstelling betrokken.

Verschillende medewerkers zoeken naar de redenen waarom dit soort onderzoek wordt verricht, hoe het wordt gedaan, en welke plaats het inneemt bij het maken van kunst en het interpreteren ervan. Het boek functioneert in dit opzicht als een van zichzelf bewuste, zichzelf spiegelende poging om de *modus operandi* van de onderzoeker – met daarbij centraal de figuur van de kunsthistoricus – tegen het licht te houden en dit zoekproces bloot te leggen. “[I]t considers critically the pleasures and dangers of our obsessions and encounters with the incoherence, chaos, and wonder at the heart of the process of doing research, the act of searching for the not-yet-known” (p. x).

“

Een van de problemen die in een aantal bijdragen terugkeert, is wat Holly bestempelt als het gevaar van “the loss of wonder in writing about the visual”

”